

FANTASTINEN KONE

(RUOTSI, TANSKA 2023)

Kuva: Pressimateriaali

Ohjaus: Axel Danielson & Maximilien van Aerttryck

Dialogikieli: useita kieliä

Käsikirjoitus: Axel Danielson & Maximilien van Aerttryck

Tekstityskieli: suomi

Kesto: 88 min

Ikäraja: 12

Synopsis: Kamera löytyy nykyään jokaisen taskusta ja videokuvauksin on edennyt niin pitkälle, että se tuo monelle jo elannon pöytään somealustojen myötä. Medioiden kuvavirta on päättymätön, jokainen ihminen ja tarina haluaa tulla kuulluksi ja nähdyksi, ja puhelimen äärellä vierähtää helposti tunteja. Mutta onko kaikki kuvattu totta, entä missä menee raja manipulaation suhteen, ja onko totuudella väliä kunhan sisältö on vain tarpeeksi kiinnostavaa?

Oppimateriaalin teemat: todellisuuden tallentaminen, omakuva valokuvissa ja videoissa, kuvien ja videoiden sosiaaliset ilmiöt

Soveltuvat oppiaineet: äidinkieli ja kirjallisuus, historia ja yhteiskuntaoppi, elämänkatsomustieto, uskonto, kuvataide

Laaja-alaiset osaamiskokonaisuudet: ajattelu ja oppimaan oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

OPPIMATERIAALIN TEEMAKOKONAISUUDET JA TEHTÄVÄT

TODELLISUUDEN TALLENTAMINEN

Elokuvassa esitellään, miten elämän ja maailman tapahtumien tallentaminen on nykyään mahdollista valokuvan ja elokuvan keksintöjen avulla. Kuvaaminen mahdollistaa käytännössä myös sellaisten asioiden näkemisen, jotka ovat jossain muualla tai tapahtuivat kauan sitten. Katsottu sisältö vaikuttaa katsojan ymmärrykseen maailmasta ja samalla myös muodostuviin mielipiteisiin.

- Kuvaan ei koskaan mahdu koko todellisuus vaan aina pitää tehdä valintoja siitä, mitä kuvataan. Voiko jonkin asian kuvan ulkopuolelle jättäminen olla huijausta? Onko kuvaaminen vallankäyttöä?
- Mitä toisen maailmansodan jälkeen kuvattiin, että saatiin ihmiset uskomaan tietoa kamalista asioista, joita oli aiemmin piiloteltu? Miksi ajateltiin, etteivät ihmiset usko hirvittäviä tapahtumia muuten? Miltä videopätkän katsominen elokuvan aikana tuntui?
- Tammikuussa 2021 Yhdysvaltojen Capitol-rakennuksen valtaajat striimasivat ja kuvasivat oman rikoksensa. Miksi he vertasivat itseään uutislähettykseen?
- Miten uutisten välittäminen on muuttunut videoiden historiassa? Onko television uutisstudion ja ajankohtaisia asioita käsittelevien somevideoiden luotettavuudella eroa?

POHDITTAVAKSI:

- Ensimmäisten valokuvien myötä todellisuutta pystyi ikuistamaan pieninä pysäytyskuvina. Videon keksimisen myötä kuvan ei tarvitse edes olla pysäytetty. Mitä hyötyä tai iloa kuvaamisen teknologiasta on sinulle? Pohtikaa ryhmän kesken, millaista hyötyä ihmiskunta on kuvaamisesta saanut.
- YouTubeen ladataan joka minuutti yli 500 tuntia videoita eli jopa 30 000 kertaa niin paljon kuin samassa ajassa ehtisi katsoa. Maailman digitaalisen sisällön määrä kasvaa huimaa vauhtia. Kasvava datan määrä tarvitsee lisää ja lisää tietokoneita, joka aiheuttaa rajallisten erityisten mineraalien ja sähkön kulutuksen jatkuvaa kasvua. Pohtikaa ryhmässä, pitäisikö kaikki kuvattu sisältö säilyttää.
- Yleisesti suositellaan, että oma data ja tallennetut sisällöt kannattaa siivota laitteesta ajoittain. Kun kuvaat, poistatko huonot otokset laitteeltasi sen jälkeen, kun valitset mikä otoksista on paras? Palaatko usein katsomaan vanhoja kuvia ja videoita vai jäävätkö ne kasaantumaan suureksi datakasaksi? Pohtikaa yhdessä, miten sisältöjä saisi paremmin järjesteltyä laitteelle.

OMAKUVA VALOKUVISSA JA VIDEOISSA

Elokuvassa tarkasteltiin monenlaisia tilanteita, joissa ihmiset kuvasivat itseään ja julkaisivat still-kuvia ja videoita. Kuvalla on alusta alkaen ollut merkittävä vaikutus siihen, kuinka ihmiset ovat nähneet itsensä ja toisensa ensin maalauksissa, ja myöhemmin valokuvissa sekä videolla, ja nykyään lisäksi sosiaalisessa mediassa.

- Elokuvassa alkuperäiskansan jäsenille näytettiin valokuvia heistä itsestään. Miksi he eivät tieneet mitä kuvassa oli? Miksi mies jäi tuijottamaan kuvaa pitkäksi aikaa ja riisui hattunsa?
- Paige Reynolds julkaisee videon pöydältä putoamisestaan näyttääkseen sen siskolleen. Mitä videolle tapahtui tämän jälkeen? Miten videosta voi tulla viraali-ilmiö?
- Valokuvaamme itseämme jatkuvasti. Millaisilla tavoilla ihmiset ilmaisivat itseään elokuvan esimerkeissä?

- Osa sisällöntuottajista julkaisee myös livekuvaa elämästään. Millaisia asioita elokuvan livestriimissä näytettiin? Vaikuttiko livestriimaaminen ihmisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin hyvällä tai huonolla tavalla?

POHDITTAVAKSI:

- Miten monessa kuvassa uskot esiintyneesi elämäsi aikana? Entä kuinka monessa videossa? Pohtikaa ryhmän kesken, minkä ikäiset ovat eniten kuvattavina (itsensä tai muiden toimesta), ja kuinka paljon taas sinun ikäisesi esiintyvät kuvissa.
- Miksi valokuvassa tai videokuvassa oleminen jännittää, entä miksi hyvältä näyttäminen on kuvissa niin tärkeää? Olisiko ulkonäöllä väliä niin paljon, jos kuvaaminen ei olisi niin merkittävä osa arkeamme?
- Jos somessa näkee vain kauniita ihmisiä, onnellisuutta ja onnistumisia, tuntuuko oma elämäsi aina riittävän hienolta tai hyvältä siihen verrattuna? Mikseivät ihmiset yleensä julkaise ikäviä tai noloja asioita?

KUVIEN JA VIDEOIDEN SOSIAALISET ILMIÖT

Ihmiset ovat katsoneet ruutuja ja sieltä löytyvää kuvavirtaa jo television yleistymisestä alkaen. Digitaalinen vallankumous toi sosiaalisen median ja sisältöjen tuotannon ja kuluttamisen osaksi tavallisen arjen sosiaalista elämää.

- Haitin maanjäristyksissä kuollutta tyttöä kuvattiin ja kuvat julkaistiin lehdissä. Miksi sellaisen kuvan julkaiseminen ei ole kaikkien mielestä sopivaa?
- Etenkin lapset matkivat näkemiään aikuisia ja videoita, koska se on luonnollinen osa sosiaalista oppimista. Voiko tämä johtaa vaarallisiin tilanteisiin?
- Tammikuussa 2021 Yhdysvaltojen Capitol-rakennuksen valtaajat striimasivat ja kuvasivat oman rikoksensa. Miksi he vertasivat itseään uutislähetykseen?
- Paige Reynolds julkaisi videon pöydältä putoamisestaan näyttääkseen sen siskolleen. Mitä videolle tapahtui tämän jälkeen? Mitä vaaditaan, että videosta tulee viraali-ilmiö?

POHDITTAVAKSI:

- Oletko kuullut sanonnan “pics or it didn’t happen”? Uskotko tarinoita vähemmän, jos niistä ei ole kuvia tai videoita? Miksi kuvien näkeminen on niin tärkeää meille?
- Television yleistymisen näytti nopeasti, että ruudut vievät aikaa kasvokkain tapahtuvalta todelliselta sosiaalisuudelta. Käytätkö itse jotain sovellusta tai sisältöä mielestäsi liikaa? Voisiko hyvinvointisi tai sosiaalinen elämäsi hyötyä siitä, että päättäisit muuttaa ruutuajiasi määrää tai sisältöjen käyttämisen tapoja?
- Digitaalinen vallankumous on mahdollistanut monipuolisen oppimisen nettivideoiden avulla. Oletko oppinut jotain itse tai haluaisitko oppia jotain videolta? Mikä tekee videolta oppimisen käteväksi?

NÄHDYSTÄ KOETUKSI – MITÄ JÄI MIELEEN?

- Mitä elokuvasta jäi päällimmäisenä mieleen?
- Mistä pidit elokuvassa, mistä taas et pitänyt?
- Mikä oli elokuvan hauskin tai jännittävin kohtaus?
- Olivatko elokuvan henkilöhahmot samastuttavia tai uskottavia?
- Oliko elokuvassa kerrottu tarina selkeä ja helppo ymmärtää?
- Mitä mieltä olit elokuvan lopetuksesta?

ELOKUVAN PURKUTEHTÄVIÄ:

- Minkälaisia elokuvia katselet mielelläsi? Onko sinulla lempielokuvaa? Miten tämä elokuva eroaa muista näkemistäsi elokuvista? Pohtikaa, miksi on tärkeää tehdä ja nähdä erilaisia elokuvia.
- Pohtikaa, mikä merkitys erilaisilla henkilöhahmoilla on elokuvassa. Ovatko päähenkilöt aina kilttejä ja kaiken osaavia? Miksi usein mukana on myös ilkeitä hahmoja? Minkälaisista hahmoista pidät itse eniten?
- Kirjoittakaa elokuvasta arvostelu. Pohtikaa, mitä asioita arvosteluissa nostetaan esille ja minkälainen on arvostelun kirjoitustyyli. Voitte toteuttaa arvostelun myös videona.

